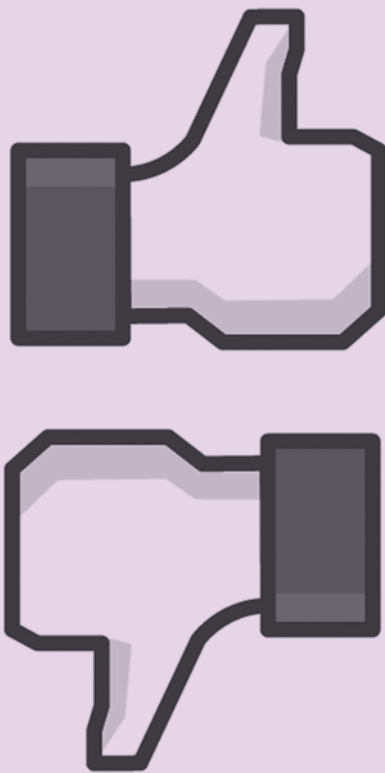

Ramon Alcoberro
 Professor de Filosofia a la UdG
 ramon.alcoberro@udg.edu

Genís Roca
 Soci director de RocaSalvatella.com
 info@rocasalvatella.com

Cal un codi ètic per a les xarxes socials?

RELATOR

Cristian Agudo

El gran èxit i la gran difusió que han tingut les xarxes socials els darrers anys provoquen que s'estableixin nous debats —o potser no tan nous— al voltant d'aquest fenomen. Tornen a sorgir dubtes sobre la seguretat i la privacitat a Internet, i sobre els perills que comporta un mal ús de les noves eines de comunicació digitals. Un dels principals debats és el que planteja la necessitat o no d'establir un codi ètic per als usuaris de les xarxes socials. Genís Roca, soci director de RocaSalvatella.com —empresa dedicada al desenvolupament estratègic i de negoci a través de la xarxa— ho considera «irrealitzable», ja que «a la pràctica, quan es tracta d'un mercat on hi ha usuaris i consumidors els codis ètics es queden al terreny de les recomanacions». Segons Roca, «si vols que aquest codis siguin normatius, el que cal és un marc legal».

En la mateixa direcció apunta el filòsof, Ramon Alcoberro, que considera que és «molt difícil» establir aquest codi ètic, ja que «les xarxes socials són propietats privades i hi ha unes regles que són internes al grup». Alcoberro afegeix que també des d'un punt de vista tecnològic es plantegen dificultats perquè «l'arquitectura d'una xarxa social evoluciona tan ràpid que quan es vol implantar una norma, ja hi ha algú que ha trobat la manera de superar-la». Segons Alcoberro, el que cal veritablement és que «les condicions d'entrada i sortida a una xarxa social estiguin ben establertes prèviament». En aquest sentit, apunta que «hi hauria d'haver un contracte escrit, amb valor jurídic, a partir del qual aquestes condicions estiguin ben definides». Per la seva banda, Roca assegura que es podria «aconseguir que la gent fos més conscient de les regles del joc», i proposa aquesta consciència dels usuaris com a motor de canvi: «veig més fàcil que la gent

Actualment, tornen a sorgir dubtes sobre la seguretat i la privacitat a Internet, i sobre els perills que comporta un mal ús de les noves eines de comunicació digitals

sigui més conscient, i a partir d'aquesta consciència que la gent exigeixi claredat, que no pas que unilateralment les empreses ofereixin aquesta claredat».

Respecte als principals perills que comporta un mal ús de les xarxes socials, Alcoberro porta el debat al terreny filosòfic, afirmant que «la creació de la fascinació a les xarxes socials és el tema més perillós perquè la fascinació impedeix pensar lògicament» i que «el gran perill és limitar Internet a un plantejament purament emocional i convertir-lo en una joguina». Segons el filòsof, aquesta estratègia «acaba amb el pensament crític i això és molt perillós». Roca, per la seva part, emfatitza insistentment que tot aquests debats al voltant de les xarxes socials «són elevables a l'àmbit general» i que si no es duen a terme des d'una perspectiva general, «correm el perill de satanitzar les xarxes». Segons l'assessor en comunicació 2.0, «la precaució que hauríem de tenir és vigilar qualsevol cosa que es faci a l'espai públic, sigui o no digital». «Qualsevol expressió que es faci a l'espai públic comporta uns riscos», afegeix.

Quan parlem d'Internet, un dels temes que genera més controvèrsia és el que fa referència a la protecció de dades. En aquest punt, Genís Roca insisteix en

ampliar el debat: «les nostres dades no estan protegides al mercat. És injust que posem l'accent en l'opacitat de les xarxes socials i no el posem en l'opacitat dels contractes de telefonia, targetes de crèdit o assegurances». Afegeix, a més, que «la sensació d'inseguretat, ara és menor perquè ara sabem, en part, quina informació personal tenen les empreses». I conclou que aquesta informació «contribueix per primera vegada a un millor disseny de serveis». Alcoberro tampoc es mostra preocupat en excés per la protecció de dades a les xarxes socials, «mentre hi hagi transparència en les condicions d'entrada i sortida».

Pel que fa al funcionament de les xarxes, Alcoberro exposa que «el ganxo és la provocació de la por. Si no estàs a les xarxes perds unes suposades oportunitats». Aquest tema «té a veure amb el funcionament del sistema econòmic i polític mundial». S'explica: «es tracta de produir por a la gent perquè la gent accepti restriccions de llibertats. Els mateixos que contaminen després et vénen descontaminadors». Ho defineix com un joc pervers, consistent en la màxima d'«o nosaltres o el caos». Probablement per això es mostra més partidari de les «llistes de distribució clàssiques», que no pas de les xarxes socials. Roca, en

canvi, analitzant el model de negoci de les xarxes socials, arriba a la conclusió que «nosaltres no som usuaris, sinó que som el producte». I posa com a exemple el model d'ingressos de Facebook, «que es basa en què hi ha empreses que volen una audiència segmentada», com la que es troba en aquesta xarxa social.

El punt on més divergeixen les opinions és en la previsió del futur de les xarxes socials. Alcoberro defensa que les xarxes evolucionaran cap a l'especialització: «cada cop hi haurà més xarxes especialitzades en àmbits concrets —turisme, cooperació...». Per contra, Roca, tot i que confessa que fins fa poc també creia que es tendiria cap a l'especialització, opina que «de totes les xarxes que hi ha actualment en quedaran una o dues». Per exemplificar-ho, recorda que fa prop de deu anys hi havia una quantitat de *software* enorme, i que finalment «es va imposar el que millor va integrar totes les necessitats: l'Office». Amb les xarxes aventura que hi haurà un procés similar: «quedaran només els únics capaços de resoldre millor el màxim nombre de necessitats». I Roca aposta que aquests seran «Google i Facebook». Sigui quin sigui el futur de les xarxes el que és segur és que els propers anys continuaran generant debat. ◀